

JOHANNES TIELROOY

zulk een mate ontwikkeld, dat het hem in staat stelt, telkens mede door aanwending van zijn intellect te bepalen, wat hem op den duur als „goed” bevredigen zal, dan wel als „niet goed” hem zal berouwen, en zulks met een zekerheid die niet zóó gering is, als men soms geneigd zou zijn te gelooven. Of nu zulk een „orgaan” van den oorsprong af metaphysisch is gegeven, dan wel historisch gegroeid is, kunnen wij op dit oogenblik in het midden laten. Het is er. En het komt mij voor dat Ter Braak gelijk heeft, erop te vertrouwen.

★

Zooals Ter Braak zich tot nu toe heeft voorgedaan, hinderde hij velen, en ook mij. Hij is hatelijk, vermoeiend, onrechtvaardig geweest en een aantal malen is hij aangekomen met oud nieuws. Ik heb dit niet kunnen en niet willen verzwijgen. Maar ik heb er tevens het mijne toe willen bijdragen dat men dezen schrijver en spreker, nog meer algemeen dan reeds het geval is, zal erkennen als een belangrijke figuur. Een criticus van groot formaat, een oorspronkelijke persoonlijkheid, een man die de belangrijkste levensvragen in zichzelf actief beleeft — zulk een verschijning mag er wezen in een land, een literatuur, een cultuur. Ben ik met mijzelf in tegenspraak gekomen? Neen. Het is Ter Braak die soms met zichzelf in tegenspraak was. Zooals hij zeer terecht opmerkt, was hij, en is hij, *in wording*. Men is altijd in wording, zoo lang men niet verstard, d.w.z. waardeloos is. Maar deze persoonlijkheid „wordt” in de goede richting.

NOTEN

¹ Zie *De waarheid over Multatuli en zijn gezin, een antwoord aan Julius Pée, Menno ter Braak e.a.*, van de Schoondochter, Den Haag, Van Stockum, 1939. — ² Rotterdam, Nijgh & Van Ditmar, 1938. — ³ Den Haag, H. P. Leopold, 1939. — ⁴ *Overwegingen rondom de nieuwe elite*, in *Groot Nederland*, October 1939.